

“БДЖ – ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ” ЕООД

ПОРЕДИЦА БЪЛГАРСКИ ВЛАДЕТЕЛИ

Цар Петър I

927 - 969

След политическия и културен възход на България по времето на цар Симеон Велики (893-927), на престола идва Петър – вторият Симеонов син от брака му със сестрата на болярина Георги Сурсувул. Цар Петър (927-970) е известен със своето миротворство и грижи за църквата, заради което е канонизиран за светец. Неговото управление е и най-дългото в българската средновековна история.

Петър поема властта твърде млад и в трудни години, когато страната е изтощена от продължителните войни с Византия. Една част от болярите, начело с настойника на царя Георги Сурсувул, искат продължаването на войните и довършването на Симеоновото дело – превземане на Константинопол. Други пък искат мир и стабилизиране на огромната държава.

Още през 927 г. Петър, под влиянието на вуйчо си, предприема военни действия в Тракия срещу Византия и превзема крепостта Виза. Намеренията на царя са по-скоро да постигне добри позиции за мирни преговори. Голяма българска делегация, начело с Петър, е приета тържествено във византийската столица от императора Роман Лакапин. Подписва се договор, в който основни клаузи са: брачен съюз между Петър и принцеса Мария – внучката на императора и признаване царската титла на българския владетел. На 08 октомври 927 г. в църквата ”Света Богородица при Пиги” се извършва брачната церемония и Мария приема името Ирина – в чест на мира. За пръв път е нарушена византийската традиция да не се жени ромейска принцеса за ”варварски владетел”. Уреждат се границите в Тракия и размяната на пленници. Византия се задължава да плаща годишен данък и признава патриаршеска титла на българския архиепископ. Преславският архиепископ Леонтий става първият български патриарх. Това е голямо признание за България.

Срещу цар Петър обаче се обявяват настроените за война боляри. През 928 г. по-малкият му брат Иван организира заговор, но е заловен и изпратен във Византия. Две години по-късно и първородният син на Симеон – Михаил вдига въстание в поречието на Струма, но внезапно умира и въстанието е потушено.

Тези вътрешни междуособици отслабват държавата. Управлението на цар Петър е съпроводено с появата на религиозни движения и ереси. Св. Иван Рилски поставя началото на отшелничеството. Появява се и богомилството – религиозно движение, насочено срещу официалната църква и социалната несправедливост.

Съседните държави се възползват от липсата на военната сила от времето на Симеон. Около 930 г. плененият сръбски княз Чеслав избягва от Велики Преслав. С подкрепата на Византия той вдига въстание и освобождава Сърбия от българска власт. През 30-те и 40-те години на X век от североизток печенегите започват да нападат България. От северозапад се активизират войнствените маджари, които предприемат походи срещу Византия и достигат до Солун и Източна Тракия. Техните нашествия опустошават западните българските земи през 943, 948, 958 и 962 г. Опитите на цар Петър да потърси византийска помощ не успяват. Въпреки сключения договор, Византия не подпомага България срещу северните нашественици.

През 967 г., когато българските пратеници отиват в Константинопол да получат годишния данък, биват позорно изгонени. Новият византийски император Никифор Фока (963-969) започва да води открито политика за унищожаване на България. През 968 г. той подтиква киевския княз Светослав Игориевич (945-972) да предприеме първия си поход срещу България, като нахлува с 60-хилядна армия в Северна Добруджа. Българската войска е разбита и преследвана до Дръстър. Цар Петър получава апоплектичен удар и се оттегля от властта в манастир, където умира след около една година – на 30 януари 970 г.

Управлението на Цар Петър се характеризира с вътрешни борби между аристокрацията, богомилството и настъплението на външните врагове, което отслабва държавата и предшества завладяването ѝ от Византия.